

SAMEN VOOR WAARDIGHEID

de gemeenschappelijke engagementen van de internationale beweging ATD Vierde Wereld voor de jaren 2013 - 2017¹

De kloof tussen mensen die in extreme armoede leven en anderen blijft groeien. De verschillende crisissen die onze planeet teisteren, versterken de schendingen van de mensenrechten en slachtoffers gezinnen die met armoede te maken hebben.

Het geweld van extreme armoede, onwetendheid, ontberingen en minachting houdt hen gevangen in een grote stilte. De armsten vragen zich hierbij af of zij nog wel deel uitmaken van de menselijke gemeenschap. Nochtans zijn het precies hun inspanningen om te overleven, om samen te kunnen leven, die hen een ervaring en een kennis bezorgen die onze samenlevingen nodig hebben om de uitdagingen van de wereld van vandaag aan te kunnen.

De antwoorden die op grote armoede worden gegeven beperken zich echter al te vaak tot dringende en voorlopige maatregelen. ATD Vierde Wereld evalueerde in 12 landen het impact van de Millenniumdoelen (die de Verenigde Naties vastlegden). Hierin werd het grote belang onderstreept om mensen, die geconfronteerd worden met grote armoede, te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van programma's. Wanneer dit niet gebeurt, bereiken deze programma's hen maar zelden.

DE RICHTING DIE WE VOLGEN

Op zoek gaan naar mensen die niet meetellen

Samen opkomen voor waardigheid betekent: actie ondernemen zodat iedereen gekend, ontmoet en gerespecteerd wordt. En mogelijk maken dat ieder zijn of haar bijdrage kan leveren om grote armoede te stoppen.

Wij weten dat, als je niemand aan de kant laat, projecten en beleid mensen samenbrengen in plaats van te verdelen. Zo worden ook ongelijkheden weggewerkt in plaats van verergerd. Niemand aan de kant laten, betekent gerechtigheid, vrijheid en vrede voor iedereen.

Onze hoop is deze ambitie overal in de wereld te zien vooruitgaan en zo te komen tot een duurzame ontwikkeling voor iedereen.

Deze keuze om op zoek te gaan naar mensen die niet meetellen is ons kompas bij alles wat we zowel binnen onze beweging zullen ondernemen, als met onze partners of binnen ons spirituele, politieke, syndicale of verenigingsengagement.

Dit brengt ons ertoe ons regelmatig af te vragen:

- ▶ wat doen we er als groep of team voor om voortdurend open te staan naar nieuwe mensen? En hoe maken we dat wie uitgesloten worden, rechteloos zijn of in heel moeilijke omstandigheden moeten leven, hierin centraal staan?
- ▶ Hoe kunnen mensen met ervaring van diepe armoede hun plaats vinden, zich uitdrukken, met anderen veranderingen op gang brengen en vat krijgen op programma's of projecten?

Dit moet ons ook er genoeg aanzetten om samen te werken met anderen, die bouwen aan solidariteit met de meest uitgesloten.

Het kiezen voor deze richting doet ons ons voortdurend afvragen hoe mensen, die leven in grote armoede, kunnen dialogeren en gehoord worden overal waar over de toekomst van onze samenleving wordt nagedacht: op lokaal, nationaal en internationaal vlak.

ONZE DRIE PRIORITEITEN

1. toegang tot onderwijs en kennis opbouwen met ieders intelligentie

Al is onderwijs een prioriteit voor alle staten, toch kunnen miljoenen kinderen, jongeren en volwassenen niet naar school gaan of toegang krijgen tot de kennis die ze nodig hebben. Ze kunnen hun ervaring en hun denken niet delen. Ze kunnen niet deelnemen aan projecten die hen aanbelangen. Het is een ernstige discriminatie, een onverdraaglijke verspilling. Hun intelligentie zou al onze vormen van kennis (van scholen, universiteiten, politiek vlak enz.) kunnen vernieuwen, en kan ervoor zorgen dat de strijd tegen grote armoede echt doeltreffend wordt en een rechtvaardiger wereld tot stand brengt.

Daarom willen we:

- ▶ **de nuttige kennis herkennen** die wordt doorgegeven in het gezin, de gemeenschap, via de individuele vaardigheden van mensen, om concreet te bekijken hoe deze, door kruising van de verschillende vormen van kennis, de kennis kan aanvullen die wordt doorgegeven op scholen, in universiteiten, vormingscentra.
- ▶ in onze acties (straatbibliotheken, volksuniversiteiten van de Vierde Wereld, creatieve ateliers), **de nieuwsgierigheid, het plezier van te leren aanmoedigen**, en zo de gaven en de creativiteit van iedereen vrijmaken, zodat echt iedereen er zich bewust van is dat hij kennis heeft die hij kan delen en kan aanleren.
- ▶ **Het gezin doen erkennen** als de eerste opvoedingsplaats, en de ouders als eerste onmisbare partners voor het slagen van hun kinderen op school. Vanuit deze erkenning kan samenwerking en wederkerigheid tussen leerkrachten en ouders ontstaan.
- ▶ **De drempels afbreken** die de toegang tot onderwijs (inschrijvingsgeld enz.) bemoeilijken en samen opkomen tegen discriminatie op school of in vormingsplaatsen.
- ▶ **Samenwerking tot stand brengen** tussen mensen die leren, in plaats van competitie aan te moedigen.
- ▶ **Partnerschappen tot stand brengen** met opleidingscentra en instellingen die er voor kiezen om het recht onderwijs echt voor iedereen te realiseren.

¹ deze gemeenschappelijke engagementen zijn gebaseerd op de evaluatie van de aanwezigheid en de acties van 2008-2012, op uitwisselingen en bedenkingen die 78 groepen over heel de wereld hebben samengebracht.

2. Een economie bevorderen die de Mens en de Aarde respecteert

De werking van de dominante economie plaatst de armsten in een voortdurende staat van crisis, met vaak een verplichte inactiviteit als gevolg. Nochtans zetten dezen zich dag in dag uit in om hun familie te doen leven. Ze nemen de verloederde omgeving, waarin ze verplicht zijn te leven, in handen. Vaak scheppen ze noodgedwongen hun eigen informele werkgelegenheid en bouwen ze hun eigen netwerken van solidariteit op.

Over de hele wereld proberen veel burgers economische activiteiten op te zetten die niet in de eerste plaats gericht zijn op winst, maar die het welzijn van mensen en hun gemeenschap willen verbeteren. Vanuit haar ervaring op dit vlak, wil ATD Vierde Wereld mee bouwen aan een andere economie: een economie ten dienste van allen. Een economie die ieders waardigheid respecteert, waarbij delen, solidariteit en samenwerking wordt aangemoedigd. Zo'n economie verspilt noch de intelligentie en de vaardigheden van mensen, noch de rijkdommen van onze planeet.

Hiervoor willen we :

- ▶ **beter de initiatieven kennen** van mensen in grote armoede om hun gezinnen te doen leven, de omgeving te beschermen en deel uit te maken van hun gemeenschap.
- ▶ **verder projecten uitbouwen en met elkaar verbinden rond “samen werken en leren”**, waarbij toegang tot waardige werkgelegenheid de verbondenheid en het samenleven versterken.
- ▶ **de dialoog uitbouwen met verschillende economische actoren** (ondernemingen, universiteiten, verenigingen, syndicaten, publieke diensten...) om samen op te komen voor waardig werk voor allen en een sociale bescherming in elk land.
- ▶ **deel te nemen aan netwerken van sociale en solidaire economie** die een economie ten dienste van allen uitbouwen.
- ▶ **initiatieven verkennen en opzetten** die nuttig zijn voor het geheel van een gemeenschap (toegang tot water, bescherming van het milieu, verbetering van de huisvesting...) of inkomen genereren. Dit willen we vastberaden maar voorzichtig doen, ervan bewust dat bepaalde economische investeringen gemeenschappen kunnen uiteendrijven en riskeren de zwaksten aan de kant te zetten.

3. Samen opkomen voor vrede en mensenrechten

Je kan niet spreken over vrede zonder het geweld van de armoede te erkennen en de bijdrage van de armsten om vrede tot stand te brengen. Grote armoede een halt toe te roepen kan niet zonder burgerinzet en solidariteitscampagnes die vooroordelen afbreken en respect voor ieders rechten tot stand brengen.

Om de slagkracht van de beweging verder mogelijk te maken, hebben we subsidies nodig. Maar om de vrijheid van haar acties te garanderen, moeten we de financiële private steun van burgers versterken via een breder netwerk van vrienden en schenkers.

Om burgers verder en sterker te mobiliseren willen we:

- ▶ **Communiceren en interpellieren:** we moeten onze acties, de ontmoetingen en gebeurtenissen die we opzetten beter communiceren. Dit veronderstelt hierin krachten te investeren, ons door competente mensen te doen helpen om nieuwe vrienden en nieuwe partners te bereiken.
- ▶ **Publieke en wervende campagnes opzetten:** via de media, sociale netwerken, door het organiseren van conferenties. De 100e verjaardag van Joseph Wresinski in 2017 kan hiervoor een gelegenheid zijn.
- ▶ via onze ontmoetingen en dankzij een goed adressenbestand, onze website, onze tijdschriften **de band onderhouden met mensen die contact nemen met ATD Vierde Wereld.**
- ▶ **de inzet van burgers ondersteunen en bemoedigen**, die als buur, ouder, werkkraacht, lid van een vereniging of geloofsgemeenschap, binnen hun syndicaat of politieke partij armoede en uitsluiting concreet weigeren.
- ▶ **leden van de beweging de kans geven** (via ontmoetingen, delen van ervaringen...) **zich te vormen en elkaar te steunen in hun inzet.** Inspanningen op vlak van interne communicatie moeten aan ieder de kans geven zich deel te weten van een internationale beweging.²

² Dit is een samenvatting. Meer over deze onderwerpen staat op onze website.